

Ольга БРЮХОВЕЦЬКА ПРЕДМЕТ ПОШУКУ

Жан Кокто якось сказав: кінофестиваль - це такий мікросвіт, що показує, яким би був світ, якби люди могли вільно спілкуватись і говорити єдиною мовою. Ця прекрасна метафора "останнього гуманіста" звучить дуже сумно на тлі мікросвіту "Молодості-26", який продемонстрував хіба що убогість київської тусовки та "інфляційний стан сьогоденного кіно" (Йожеф Вереш, член журі). Хоча дирекція фестивалю

Кадр із фільму "Маргаритки". Режисер Віра Хітілова. 1966. Програма фестивалю "Нова хвиля чеського кіно".

доклала багато зусиль, організувавши цікавий інформаційний блок, який включав кілька рубрик: "Фестиваль фестивалів", "Другі повнометражні фільми", "Нова хвиля чеського кіно 60-х", ретроспективу Польської, Болгарської, Британської анімації, програму фільмів асоціації "Уніфранс" та "Сіне Електра", запросивши знаменитостей - французьких зірок Романи Берінже, Елізабет Депардьє, дух загальної втоми і зовсім несвяткової атмосфери витав у стінах Будинку кіно. Навіть спеціально запланований скандал -

фільм геєвського дуету: зірки берлінського андеграунду Брюса Ла Брюса і канадського режисера Ріка Кастро "Білий хастлер", пересичений гомосексуальною порнухою і до того ж, як виявилось, римейк "Смерті у Венеції" - публіка зустріла якось мляво, а на зустріч з Юргеном Брюнінгом, незалежним продюсером, який представляв фільм на фестивалі, прийшло кілька людей, і то, в основному, щоб подивитися на нього зблизька. Зранку порожні коридори і зали Будинку кіно під вечір наповнювались цигарковим димом і бездіяльною тусовкою. На пресконференціях до молодих режисерів здебільшого не було ніяких питань, а тележурналісти виловлювали знайомих і незнайомих з питанням про враження від фестивалю, на що ті з трудом знаходили відповідь.

І все ж, незважаючи на весь негатив столичної культурної ситуації, цей фестиваль, роблячи крок за кроком на шляху до міжнародного визнання і авторитету, - чи не єдиний шанс для України, кіножиття якої потрапило в більш ніж скрутне становище, бути бодай якоюсь мірою присутньою у світовому кіноконтексті.

Що ж продемонструвало підрастаюче покоління кінематографістів? По-перше, і це приємно порадувало, у фільмах майже не було сексу і насильства, у кожному разі не було таких, де б це домінувало як самодостатні цілі. Взагалі, не було фільмів, розрахованих на такий епатаж - моду останніх років, яка, за словами її ідеологів, типу комерційно вдачливих "творців" Тарантіно і К*, виражає постмодерністський синтез масової та елітарної культури.

Журі у неповному складі: О.Бубнов (Україна), Й.Вереш (Угорщина), А.Ейхенбергер (Швейцарія), М.Мікаело (Португалія) - Вітаутас Жалакявічус, який мав очолити журі, через хворобу не зміг приїхати - визначило переможців. Для мене особисто залишився незрозумілим його вибір у категорії короткометражних фільмів, який випав на фільм "Тут і там" Сандри Когут (Бразилія-Франція), зроблений у гірших традиціях французького кіно "ні про що", хоча й на сонячному бразильському матеріалі, що його абсолютно не врятувало.

Серед повнометражних картин враження на мене справили два фільми: "Новини від Господа Бога" Дідьє Ле Пешьора (Франція), що, безумовно, завдяки своїй стрімкій динаміці та фейерверку парадоксів, дістав би приз глядацьких симпатій, якби такий був, і "Спогади про невідоме" Наталі Алонсо Казале (Нідерланди), який дістав би приз глядацьких антипатій, оскільки, судячи зі швидко спорожнілого залу, його затягнуті плани, повна відсутність дії, зануреність в глибинні внутрішні смисли не припала до смаку фестивалній публіці. Журі присудило приз за кращий фільм у цій категорії роботі сербського режисера Горчіна Стояновича "Навмисне вбивство", що, очевидно, мотивовано не тільки творчими здобутками цієї воєнно-історичної мелодрами (жанру, який, до речі, тиражується і в нечисленних українських фільмах), але й актом громадянської солідарності з його антивоєнним пафосом.

Зі студентських фільмів треба відзначити досить цікаву за художнім вирішенням, але непомічену журі екранізацію "Сільського лікаря" Кафки - "Країна ночі" Кіріла Туші (Німеччина), який не пішов звичним для інтерпретаторів шляхом створення умовної, ніде часово і просторово не локалізованої дійсності, виявивши новий ракурс прочитання вже досить "зачитаного" кафкіанського світу. І, звичайно, - призери. Кращий студентський фільм "Сім" Шони Ауербах (Польща-Великобританія) - сім коротеньких ліричних і дуже красивих новел-замальовок, які складають картину життя від смерті до народження. І кращий анімаційний (теж студентський) фільм "Пошук" Тайрона Монтгомері (Німеччина), який ще крім цього дістав "Золоту Еру" - приз міжнародного журі кінокритики. Назву фільму можна ще перекласти як "Предмет пошуку" і, власне, це філософська притча з повчальним і песимістичним висновком про постійно недосяжний, але необхідний, як живлюча волога, предмет пошуку, який заманює людину в дедалі глибші й пекельніші шари світу, поки не замикається круг життя і смерті - а мораль цієї байки в тому, що предмет пошуку перебуває над головою людини, треба тільки її підняти вгору, чого люди ніколи не роблять.

Гран-прі по праву дістався короткометражній стрічці "Тридцять п'ять проти одного" Демієна О'Доннела (Ірландія). Ця чарівна комедія належить до розряду тих щасливих картин, які викликають запрограмований автором і цілком щирий сміх глядача, не експлуатуючи при цьому ні фрейдистських мотивів, ні спустошуючої нігілістичної пародійності. Історія хлопчика, якому мама допомогла вирішити проблеми з однокласниками в дуже оригінальний спосіб, стилізована під дитячий фольклор і є доказом того, що не обов'язково такі стилізації, виконані дорослими, приречені на те, щоб бути несмішними, як славнозвісний радянський кіножурнал "Єралаш".

У традиційно світлому епілозі до кінофестивальних подій, з надією дивлячись у майбутнє, хочеться висловити подяку команді фестивалю "Молодість", зав-

дяки праці якої він за останні роки здобув статус солідного кінофоруму, що значиться в європейських кіноенциклопедіях. Щороку останній тиждень жовтня нагадує суспільній думці, що кінематограф може бути фактором міжнародного престижу і можновладцям, включаючи високих патронів, слід приділяти йому увагу не лише в свята, а й у будні.

Кадр із фільму "Спогади про невідоме".
Режисер Наталі Алонсо Казале.
Нідерланди-Іспанія.

Кадр із фільму "Тридцять п'ять проти одного".
Режисер Демієн О'Доннелл. Ірландія. 1995.
Гран-прі.

Кадр із фільму "Навмисне вбивство". Режисер Горчін Стоянович. Сербія. 1995. Приз за кращий повнометражний фільм.